

**Emberi Erőforrások Minisztériuma
Központi Ügyfélszolgálati Iroda**

**A megváltozott munkaképességű
személyek ellátásai**

2021

Emberi Erőforrások Minisztériuma

Központi Ügyfélszolgálati Iroda
Összeállította: Ruminé Szíjártó Ildikó
Felelős kiadó: Dr. Veres Gábor

A **Minisztérium** postacíme:
1373 Budapest, Postafiók 609.

Az Ügyfélszolgálati Iroda elérhetőségei:

Címe: Budapest, V. Szalay u. 10-14.
www.kormany.hu/hu/emberi_eroforrasok_miniszteriuma
www.emmiugyfelszolgalat.gov.hu

Személyes ügyfélfogadás

Hétfő - péntek: 8-12 óráig

Idős- és családjegyben információkat talál a <http://nyugdij.kormany.hu> és a <http://csaladitudakozo.kormany.hu> honlapokon.

Ha további kérdése van, ezeket felteheti az ugyfelszolgalat@emmi.gov.hu, nyugdij@emmi.gov.hu e-mail címeken vagy a (06-1) **795-3168-as** telefonszámon.

Készséggel állunk rendelkezésére!

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés, ajánlás	2
A MEGVÁLTOZOTT MUNKAKÉPESSÉGŰ SZEMÉLYEK ELLÁTÁSAI	3
Rehabilitációs ellátás	8
Rokkantsági ellátás	15
A megváltozott munkaképességű személyek ellátásainak igénylésével, folyósításával, felülvizsgálatával kapcsolatos szabályok	20
Kivételes rokkantsági ellátás	28
A bányászok egészségkárosodási járadéka	31
A KORMÁNYZATI ÜGYFÉLVONAL ELÉRHETŐSÉGEI	35
Felhasznált joganyag	36

Bevezetés, ajánlás

A megváltozott munkaképességű, egészségkárosodott személyek ellátórendszere átalakításának célja, a komplex rehabilitáció szerepének hangsúlyosabbá tételével, eszköztárának bővítésével a foglalkoztatás elősegítése. A célok elérése érdekében került átalakításra a megváltozott munkaképességű, egészségkárosodott személyek ellátórendszere, valamint a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásához nyújtott támogatási formák összessége.

A 2011. évi CXCI. törvény azonos elveken nyugvó, egységes ellátórendszert épített ki, mely szakítva az eddigi szemlélettel az egyének egészségi állapota alapján határozta meg – többek között - az ellátások jogosultsági feltételeit.

Az új rendszer szakítva a korábbi évek gyakorlatával nem a pénzbeli ellátások tartós igénybevételére ösztönöz, hanem az állami gondoskodás lehetőségeitől való függőség megszüntetése mellett a rehabilitáció előtérbe helyezésével, valamint jövedelempótló pénzbeli ellátások bevezetésével biztosítja az egyének kieső jövedelmének pótlását.

Az ellátórendszerben elérni kívánt átláthatóság, továbbá a hatékonyság növelése szükségessé tette az ellátási kategóriák számának csökkentését, a foglalkoztathatósági szempontok markánsabb érvényesítését, melynek fontos eleme a komplex minősítés szempontrendszerének átdolgozása illetve az akkreditációs eljárás és a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásához nyújtható költségvetési támogatások rendszerének újraszabályozása.

Reméljük, hogy kiadványunkkal hasznos információkkal szolgálunk az érintettek számára.

2021.

Központi Ügyfélszolgálati Iroda

A MEGVÁLTOZOTT MUNKAKÉPESSÉGŰ SZEMÉLYEK ELLÁTÁSAI

2012. január elsejével a rokkantsági nyugdíj, baleseti rokkantsági nyugdíj, a rendszeres szociális járadék, az átmeneti járadék, mint ellátástípusok megszűntek. Helyettük új, egységes ellátások kerültek bevezetésre:

- **a rehabilitációs ellátás:** foglalkoztatásra, rehabilitációra javasolt személyek jövedelempótló ellátása,
- **a rokkantsági ellátás:** a foglalkoztatásra, rehabilitációra nem javasolt személyek jövedelempótló ellátása.

Melyek a megváltozott munkaképességű személyek ellátásai?

A komplex minősítés keretében megállapított rehabilitációs javaslattól függően:

- rehabilitációs ellátás, vagy
- rokkantsági ellátás.

Melyek a minősítési kategóriák?

A komplex minősítési rendszer szabályairól a 7/2012.(II. 14.) NEFMI rendelet rendelkezik. A minősítési rendszer keretében az egészségi állapotot vizsgálják. Egészségi állapoton az egyén fizikai, mentális, szociális jóllétének betegség, illetve sérülés után kialakult vagy veleszületett rendellenesség következtében fennálló tartós vagy végleges kedvezőtlen változásait értjük. Az egészségi állapot vizsgálata mellett sor kerül a rehabilitálhatóság foglalkoztatási és szociális szempontú vizsgálatára is.

A rehabilitációs hatóság a komplex minősítés során megállapítja, hogy a megváltozott munkaképességű személy

rehabilitálható, ezen belül

- foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható és az egészségi állapota 51–60% között van (B1 kategória),
- tartós foglalkozási rehabilitációt igényel és az egészségi állapota 31–50% között van (C1 kategória),

rehabilitációja nem javasolt, ezen belül

- egészségi állapota alapján foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható, azonban a komplex minősítés szakmai szabályairól szóló rendeletben meghatározott egyéb körülményei miatt foglalkozási rehabilitációja nem javasolt és az egészségi állapota 51–60% között van, (B2)
- egészségi állapota alapján tartós foglalkozási rehabilitációt igényel, azonban a komplex minősítés szakmai szabályairól szóló rendeletben meghatározott egyéb körülményei miatt foglalkozási rehabilitációja nem javasolt és az egészségi állapota 31–50% között van (C2 kategória),
- kizárólag folyamatos támogatással foglalkoztatható és egészségi állapota 1–30% között van és orvosszakmai szempontból önellátásra képes (D kategória),
- egészségkárosodása jelentős és önellátásra nem vagy csak segítséggel képes és egészségi állapota 1–30% között van (E kategória).

Ki jogosult a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira?

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira jogosult az a kérelem benyújtásakor 15. életévét betöltött személy, akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű (a továbbiakban: megváltozott munkaképességű személy), és aki a kérelem benyújtását megelőző

- 5 éven belül legalább 1095 napon át,
- 10 éven belül legalább 2555 napon át vagy
- 15 éven belül legalább 3650 napon át biztosított volt,
- keresőtevékenységet nem végez és
- rendszeres pénzellátásban nem részesül.

A jogosultság megállapításához szükséges előzetes biztosítási időbe milyen időtartamot lehet beszámítani?

- a biztosítás megszűnését követő táppénz, baleseti táppénz, terhességi-gyermekágyi segély, csecsemőgondozási díj, az örökbefogadói díj, gyermekgondozási díj, álláskeresési támogatás folyósításának az idejét,
- a rokkantsági nyugdíj, baleseti rokkantsági nyugdíj, rehabilitációs járadék, egészségkárosodott személyek szociális járadékai és a

kivételes rokkantsági ellátás kivételével a megváltozott munkaképességű személyek ellátása folyósításának idejét,

- a nyugellátásra jogosító szolgálati idő és nyugdíjalapot képező jövedelem szerzése céljából a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény 2020. július 1-jét megelőzően hatályos 34. §-a szerint kötött megállapodás alapján szerzett szolgálati időt, amennyiben a megállapodást 2011. december 31-éig megkötötték,
- a gyermekek otthongondozási díja és az ápolási díj folyósításának idejét.

Mely jövedelem minősül rendszeres pénzellátásnak?

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény által rendszeres pénzellátásként felsorolt ellátások, valamint a szociális biztonsági tárgyú nemzetközi egyezmények, továbbá az uniós rendeletek alapján külföldi szerv által folyósított, ezekkel azonos típusú ellátások, ide nem értve a hadigondozottak és nemzeti gondozottak ellátásait, a nemzeti helytállásért elnevezésű pótlékot, a gyermekek otthongondozási díját, az ápolási díjat, a Tny. szerinti hozzátartozói nyugellátásokat és a gyermekgondozást segítő ellátást.

Ki minősül biztosítottnak?

A kiegészítő tevékenységet folytató személynek nem minősülő

- munkaviszonyban, közalkalmazotti jogviszonyban, rendvédelmi igazgatási szolgálati jogviszonyban, közszerződéses jogviszonyban, kormányzati szolgálati jogviszonyban, adó- és vámhatósági szolgálati jogviszonyban, politikai szolgálati jogviszonyban, biztosi jogviszonyban, ügyészségi szolgálati jogviszonyban, bírói szolgálati jogviszonyban, egészségügyi szolgálati jogviszonyban, igazságügyi alkalmazotti szolgálati viszonyban, nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban, ösztöndíjas foglalkoztatási jogviszonyban, vendégoktatói ösztöndíjas jogviszonyban, közfoglalkoztatási jogviszonyban álló személy, a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek, az Országgyűlési Órség, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagja, a Magyar Honvédség szerződéses állományú tagja, a katonai szolgálatot teljesítő önkéntes

tartalékos katona, a honvédelmi alkalmazott, az országgyűlési képviselő, a nemzetiségi szószóló (a továbbiakban együtt: munkaviszony), tekintet nélkül arra, hogy foglalkoztatása teljes vagy részmunkaidőben történik,

- szövetkezet tagja, aki a szövetkezet tevékenységében munkaviszony, vállalkozási vagy megbízási jogviszony keretében személyesen közreműködik (a személyes közreműködést megalapozó jogviszonyra irányadó szabályok szerint), kivéve
 - = az iskolaszövetkezet nappali rendszerű oktatás keretében tanulmányokat folytató tanuló, képzésben részt vevő személy, hallgató tagját - 25. életévének betöltéséig a tanulói, hallgatói jogviszonya szünetelésének időtartama alatt is -,
 - = a közérdekű nyugdíjas szövetkezet öregségi nyugdíjban vagy átmeneti bányászjradékban részesülő tagját, és
 - = a szociális szövetkezetben tagi munkavégzés keretében munkát végző tagot,
- álláskeresési támogatásban részesülő személy,
- egyéni vállalkozó,
- társas vállalkozó,
- díjazás ellenében munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében (megbízási szerződés alapján, egyéni vállalkozónak nem minősülő vállalkozási jogviszonyban) személyesen munkát végző személy - a törvényben meghatározott közérdekű önkéntes tevékenységet végző személy kivételével - ha az e tevékenységből származó, tárgyhavi járulékalapot képező jövedelme eléri a minimálbér harminc százalékát, vagy naptári napokra annak harmincad részét,
- egyházi szolgálati viszonyban álló egyházi személy,
- mezőgazdasági őstermelő, kivéve
 - = az őstermelők családi gazdaságának kiskorú tagját,
 - = az egyéb jogcímen biztosítottat,
 - = a saját jogú nyugdíjast és az özvegyi nyugdíjban részesülő személyt, aki az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte,
 - = a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló törvényben meghatározottak szerint a főállású kisadózóként bejelentett személy,

- állami projektértékelői jogviszonyban álló személy, ha az e tevékenységéből származó, tárgyhavi járulékalapot képező jövedelme eléri a minimálbér harminc százalékát, vagy naptári napokra annak harmincad részét,
- a köztársasági elnök saját jogú nyugdíjasnak nem minősülő házastársa arra az időre, amelyre a fennálló biztosítással járó jogviszonyában a biztosítása szünetel, vagy nem rendelkezik más biztosítással járó jogviszonnyal.

Munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében munkát végző személynek kell tekinteni azt is, aki gazdasági társaság társas vállalkozónak nem minősülő vezető tisztségviselője, alapítvány, egyesület, egyesületek szövetsége, társasház közösség, köztisztviselő, kamara, európai részvénytársaság, egyesülés, európai gazdasági egyesülés, európai területi társulás, vízgazdálkodási társulat, erdőbirtokossági társulat, egyéb állami gazdálkodó szerv, egyes jogi személyek vállalata, közös vállalat, egyéni cég, szövetkezet, lakásszövetkezet, európai szövetkezet, állami vállalat, egyes jogi személyek vállalata, vállalatcsoport, Munkavállalói Résztulajdonosi Program szervezeteinek, önkéntes kölcsönös biztosító pénztárak, magánnyugdíjpénztárak tisztségviselője, vezető tisztségviselője, vagy e szervezetek felügyelőbizottságának, illetve a Kormány törvénnyel létrehozott javaslattevő, véleményező és tanácsadó testületének a tagja, a Nemzeti Választási Bizottság választott és megbízott tagja, a helyi önkormányzati választásokon választott képviselő és tisztségviselők, társadalmi megbízatású polgármester, feltéve, hogy járulékalapot képező jövedelemnek minősülő tiszteletdíja (díjazása) eléri az (1) bekezdés *f*) pontjában meghatározott összeget, és a munkát Magyarországon vagy a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló közösségi rendelet hatálya alá tartozó másik tagállam, vagy Magyarország által kötött kétoldalú szociális biztonságról szóló egyezményben részes másik állam területén végzi.

Biztosított az a természetes személy is, aki a munkát külföldi foglalkoztató számára Magyarország területén kívül végzi, és a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló közösségi rendelet, vagy Magyarország által kötött kétoldalú szociális biztonságról szóló egyezmény alapján e törvény hatálya alá tartozik.

Ki minősül kiegészítő tevékenységet folytató személynek?

A biztosítási kötelezettség alá eső jogviszonyban kereső tevékenységet folytató saját jogú nyugdíjas személy, továbbá az az özvegyi nyugdíjban részesülő személy, aki a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltötte és egyéni vagy társas vállalkozónak minősül, akkor is, ha a saját jogú vagy a hozzátartozói nyugellátás folyósítása szünetel.

Az előzetes biztosításra tekintet nélkül kinek lehet a megváltozott munkaképességű személyek ellátását megállapítani?

Biztosításának tartamára tekintet nélkül jár a megváltozott munkaképességű személyek ellátása annak,

- aki 35. életévének betöltése előtt megváltozott munkaképességűvé vált, és 35. életévének betöltését megelőzően megkezdett iskolai tanulmányai alatt vagy e tanulmányai megszűnését követő 180 napon belül biztosítottá vált, és 30 napnál hosszabb megszakítás nélkül biztosított volt, vagy
- aki 2011. december 31-én rokkantsági nyugdíjban, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rehabilitációs járadékban vagy az egészségkárosodott személyek szociális járadékaiban részesült, vagy az ellátásra jogosultságát megállapították, de annak folyósítása 2011. december 31-én szünetelt.

Milyen ellátást igényelhet az a személy, aki a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira nem jogosult?

A lakcíme szerint illetékes járási hivataltól kérheti az aktív korúak ellátására való jogosultságának megállapítását. Ha az egészségi állapota az 50%-ot nem haladja meg és családjában az egy fogyasztási egységre jutó jövedelem nem haladja meg a 25.650,- forintot, valamint vagyonnal sem rendelkeznek, a járási hivatal egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást állapíthat meg.

Ha azonban az egészségi állapota meghaladja az 50%-ot, a járási hivatal abban az esetben állapíthatja meg a foglalkoztatást helyettesítő támogatást, ha az igénylő a kérelem benyújtását megelőzően álláskeresési járadékban részesült, vagy legalább három hónap időtartamban elhelyezkedése érdekében együttműködött a állami foglalkoztatási szervvel, és a jövedelmi, vagyoni helyzete megfelel a fentebb ismertetett feltételeknek.

Jogosult-e természetbeni egészségügyi ellátásra a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülő személy?

Igen, a rehabilitációs és rokkantsági ellátásban részesülő személyek egészségbiztosítási járulékfizetés nélkül, térítésmentesen jogosultak orvosi, vagy kórházi ellátás igénybevételére.

Jogosult-e természetbeni egészségügyi ellátásra az a személy, akinek egészségi állapota az 50%-ot nem haladja meg, de a jogosultsági feltételek hiánya miatt az aktív korúak ellátását nem lehet megállapítani?

Igen, az a személy, akinek egészségi állapota 50 százalékos vagy ennél kisebb mértékű, és az orvosi bizottság erre vonatkozó igazolásával rendelkezik, jogosult a természetbeni egészségügyi ellátásra.

Rehabilitációs ellátás

Ki jogosult a rehabilitációs ellátásra?

Az a megváltozott munkaképességű személy, aki rehabilitálható, ezen belül

- akinek foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható, és egészségi állapota 51-60% közötti (**B1 kategória**),
- aki tartós foglalkozási rehabilitációt igényel és egészségi állapota 31-50% közötti (**C1 kategória**).

Mely időponttól és meddig állapítható meg a rehabilitációs ellátás?

A rehabilitációs ellátás a megállapítására irányuló közigazgatási hatósági eljárást lezáró érdemi döntés keltét követő naptól a rehabilitációhoz szükséges időtartamra állapítható meg. A rehabilitációhoz szükséges időtartamot legfeljebb 36 hónapban lehet meghatározni.

Azon személy esetében, aki a megváltozott munkaképességű személyek ellátása iránti kérelem benyújtásakor rendelkezik hatályos komplex minősítéssel, és az ellátás megállapítására irányuló eljárás során ismételt komplex minősítés elvégzésére nem kerül sor, a fentiektől eltérően a rehabilitációs ellátást a jogosultsági feltételek bekövetkezésének napjától, de legkorábban a kérelem benyújtásának napjától állapítják meg a komplex minősítés időbeli hatályának végéig.

Mely naptól állapítják meg a rehabilitációs ellátást, ha az igénylő más rendszeres pénzellátásban részesül?

Amennyiben a rehabilitációs ellátásra jogosult azon a napon, amelytől a rehabilitációs ellátás megállapításra kerülne, rendszeres pénzellátásban részesül, a rehabilitációs ellátás a rendszeres pénzellátás megszüntetésének napját követő naptól állapítható meg.

A rehabilitációs ellátás folyósításának lejárta követően a továbbiakban meg lehet-e a jogosultságot hosszabbítani?

A rehabilitációs ellátás időtartamát meghosszabbítani nem lehet.

A rehabilitációs ellátás - a rehabilitációs hatóság komplex minősítésében foglalt körülményekre tekintettel - a jogosultsági feltételek fennállása esetén azonban ismételten megállapítható.

A rehabilitációs ellátás akkor állapítható meg ismételten, ha a komplex minősítés során megállapítják, hogy a rehabilitáció lehetséges irányában vagy az orvosi, foglalkozási vagy szociális rehabilitációs szükségletek tekintetében a korábbi rehabilitációs ellátás megállapítását megalapozó komplex minősítésben foglaltakhoz képest változás következett be.

A rehabilitációs ellátás keretében mire jogosult a megváltozott munkaképességű személy?

- a rehabilitáció sikeres megvalósulása érdekében szükséges rehabilitációs szolgáltatásra, valamint
- rehabilitációs pénzügyi ellátásra.

Mire terjed ki a rehabilitációs szolgáltatás?

A rehabilitációs szolgáltatás keretében biztosítják a megváltozott munkaképességű személy

- megfelelő munkahelyen történő munkavégzésre való felkészítéséhez szükséges szolgáltatásokat és
- megfelelő munkahelyen történő elhelyezkedése érdekében a rehabilitációs célú munkaközvetítést.

Mely szerv biztosítja a rehabilitációs szolgáltatásokat?

A rehabilitációs hatóság biztosítja a rehabilitációs szolgáltatásokhoz, a közfoglalkoztatási lehetőségekhez való hozzáférést, ennek érdekében szükség szerint megállapodást köt a szolgáltatókkal.

Mi alapján állapítják meg a rehabilitációs ellátás összegét?

A kérelem benyújtásának napját közvetlenül megelőző naptári évben (a továbbiakban: referencia-időszak) elért, a 2020. július 1-jét megelőző időszakra a pénzbeli egészségbiztosítási járulék, a 2020. július 1-jétől kezdődő időszakra a társadalombiztosítási járulék alapját képező jövedelem napi átlagának 30-szorosa alapján.

Ha a jogosult a referencia-időszakban nem rendelkezik legalább 180 naptári napi jövedelemmel, a referencia-időszak kezdő időpontját követően szerzett, a kérelem benyújtásának napját megelőző 180 naptári napi jövedelem napi átlagának 30-szorosa alapján.

Ha a jogosult amiatt nem rendelkezik 180 naptári napi jövedelemmel, mert a vizsgált időszakban vagy ennek egy részében táppénzben, baleseti táppénzben részesült, ha az számára kedvezőbb, a táppénzt, baleseti táppénzt megelőző 180 naptári napi jövedelmet kell figyelembe venni.

Azok a megváltozott munkaképességű személyek, akik a korábbi havi átlagjövedelem számítás miatt minimum összegben részesülnek ellátásban, 2021. december 31-ig kérhetik a havi átlagjövedelmük felülvizsgálatát.

Mi alapján állapítják meg a rehabilitációs ellátás összegét, ha az igénylő a vizsgált időszakban nem rendelkezik jövedelemmel?

Ebben az esetben az ellátást az **alapösszeg** (2021. január 1-jétől 107.540,- forint) figyelembevételével állapítják meg. Az ellátásban részesülő ilyen esetben az egészségi állapota szerinti ellátási kategória minimumösszegére jogosult.

Az alapösszeg a nyugdíjemeléssel megegyező arányban emelkedik.

Ha az igénylő személy a vizsgált időszakban jövedelemmel rendelkezik, a rehabilitációs ellátás összege annak,

- akinek foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható (B1), a havi átlagjövedelem 35 százaléka, de legalább a jogszabályban meghatározott mértékű alapösszeg 30 százaléka (32.265,- forint) és legfeljebb az alapösszeg 40 százaléka (43.020,- forint),
- aki tartós foglalkozási rehabilitációt igényel (C1), a havi átlagjövedelem 45 százaléka, de legalább az alapösszeg 40 százaléka

(43.020,- forint) és legfeljebb az alapösszeg 50 százaléka (53.770,- forint).

Ha a rehabilitációs ellátásban részesülő személy havi átlagjövedelemmel nem rendelkezik, a rehabilitációs pénzbeli ellátás havi összege annak,

- akinek foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható (B1), az alapösszeg 30 százaléka (32.265,- forint),
- aki tartós foglalkozási rehabilitációt igényel (C1), az alapösszeg 40 százaléka (43.020,- forint).

Méltányosságból emelhető-e a rehabilitációs ellátás összege?

Nem, az ellátás összegének méltányosságból történő emelésére nincs lehetőség.

Milyen kötelezettsége van a rehabilitációs ellátásban részesülő személynek?

A rehabilitációs ellátásban részesülő személy a rehabilitációs hatósággal történő együttműködésre köteles.

A rehabilitációs ellátásban részesülő személy a határozat közlésétől számított 10 napon belül megkeresi a rehabilitációs hatóságot az együttműködési kötelezettség teljesítése érdekében. A határidő elmulasztása esetén igazolási kérelem előterjeszhető.

A rehabilitációs ellátásban részesülő személy az értesítési kötelezettségét a rehabilitációs hatóság felé teljesíti. A keresőtevékenységről szóló értesítéssel egyidejűleg a rehabilitációs ellátásban részesülő személy a munkaszerződés bemutatásával igazolja a munkaadó, foglalkoztató megnevezését, székhelyét és telephelyét.

A rehabilitációs ellátásban részesülő személy 10 napon belül értesíti a rehabilitációs hatóságot a 60 napi egybefüggő keresőképtelenségéről, vagy ha rendszeres pénzellátásban részesül.

A rehabilitációs ellátásban részesülő személy 60 napi egybefüggő keresőképtelensége esetén a rehabilitációs hatóság elvégzi a jogosult felülvizsgálatát.

Mit jelent az együttműködési kötelezettség?

A rehabilitációs ellátásban részesülő személy köteles

- a rehabilitációs hatóságnál meghatározott időpontban megjelenni,
- értesítési kötelezettségét teljesíteni,
- aktívan munkahelyet keresni,
- a felajánlott rehabilitációs szolgáltatást, valamint a támogatott képzési lehetőséget elfogadni, megfelelő munkahelyhez jutást elősegítő munkaerő-piaci programban részt venni, és megfelelő munkahelyre szóló állásajánlatot elfogadni, ide értve a közfoglalkoztatás keretében történő foglalkoztatást is.

Mely esetben függesztik fel a rehabilitációs ellátás folyósítását?

Ha a rehabilitációs ellátásban részesülő az együttműködési kötelezettségét neki felróható okból nem teljesíti, a rehabilitációs pénzbeli ellátás folyósítását a kötelezettségszegésről való tudomásszerzés hónapját követő második hónap első napjától 3 hónap időtartamra - de legfeljebb a rehabilitációs ellátás megszűnéséig hátralevő időtartamra - fel kell függeszteni.

A folyósítás felfüggesztése időtartamának lejártát követően a megváltozott munkaképességű személyek ellátásait folyósító szerv hivatalból intézkedik a rehabilitációs pénzbeli ellátás ismételt folyósításáról.

A rehabilitációs ellátás folyósítása mellett keresőtevékenységet folytató személy a keresőképtelensége esetén jogosult-e táppénzre?

A rehabilitációs ellátásban részesülő személy keresőtevékenység folytatása esetén a keresőtevékenység időtartama alatt bekövetkezett keresőképtelenségére tekintettel táppénzre vagy baleseti táppénzre jogosult.

Nyugdíjszerző szolgálati időnek minősül-e a rehabilitációs ellátás folyósításának időtartama?

A rehabilitációs ellátás összegéből 10% nyugdíjjárulékot vonnak, ezért a folyósítás időtartama nyugdíjszerző szolgálati időnek minősül.

Mely esetben szűnik meg a rehabilitációs ellátásra való jogosultság?

A rehabilitációs ellátás

- az ellátás időtartamának leteltével, valamint
- az ellátott halála esetén a halál bekövetkezését követő hónap első napjától megszűnik.

Mikor szüntetik meg a rehabilitációs ellátást?

A rehabilitációs ellátást meg kell szüntetni, ha a rehabilitációs ellátásban részesülő

- kérte,
- más rendszeres pénzellátásban részesül, ide nem értve a táppénzt, baleseti táppénzt, csecsemőgondozási díjat, gyermekgondozási díjat és az örökbefogadói díjat,
- egészségi állapotában olyan tartós rosszabbodás következett be, amely a rehabilitációt lehetetlenné teszi,
- egészségi állapotában olyan tartós javulás következett be, amely alapján már nem minősül megváltozott munkaképességű személynek,
- az együttműködési, értesítési kötelezettségét neki felróható okból ismételten nem teljesíti,
- a felülvizsgálat során neki felróható okból nem működik együtt, vagy
- foglalkoztatására a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítéséhez szükséges jognyilatkozat hiányában került sor.

Mely esetben kell visszafizetni a rehabilitációs ellátást?

Ha a rehabilitációs ellátás megszüntetésére azért került sor, mert a megváltozott munkaképességű személyt a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítéséhez szükséges jognyilatkozat hiányában (bejelentés nélkül) alkalmazták. Ebben az esetben a megszüntetés időpontját megelőző 12 hónapra – az ennél rövidebb időtartamban fennálló jogosultság esetén a jogosultság valamennyi hónapjára – tekintettel folyósított pénzbeli ellátást vissza kell fizetni.

Vissza kell fizetni továbbá, ha a rehabilitációs ellátás bármely okból megszüntetésre kerül, és jogalap nélküli kifizetés keletkezett. Ha a jogalap nélküli kifizetés a jogosultnak nem volt felróható, azt akkor kell visszafizetni, ha a visszafizetésre 90 napon belül írásban kötelezték. 90

napon túl akkor lehet visszakövetelni a jogalap nélkül igénybe vett ellátást, ha az ellátás felvétele az igénybe vevőnek felróható.

Lehet-e a rehabilitációs ellátás folyósítása mellett keresőtevékenységet folytatni?

Igen, időbeli, és 2021. január 1-jétől jövedelmi korlát nélkül.

Van-e bejelentési kötelezettsége a rehabilitációs ellátásban részesülő személynek?

A rehabilitációs ellátásban részesülő személy tíz napon belül értesíti a rehabilitációs hatóságot, ha

- az egészségi állapotában tartós javulás vagy rosszabbodás következett be,
- keresőtevékenységet folytat vagy keresőtevékenysége megszűnt.

Jogosult-e utazási kedvezményre a rehabilitációs ellátásban részesülő személy?

Nem, a rehabilitációs ellátásban részesülő személy nem jogosult utazási kedvezményre.

Le lehet-e mondani a rehabilitációs ellátásról?

Igen, megszüntetik az ellátásra való jogosultságot, ha az ellátásban részesülő személy kéri.

Rokkantsági ellátás

Ki jogosult rokkantsági ellátásra?

Az a megváltozott munkaképességű személy,

- akinek foglalkozási rehabilitációja nem javasolt és akinek az egészségi állapota 51–60% között van és a rehabilitálhatóság foglalkoztatási szempontú, vagy a rehabilitálhatóság szociális szempontú vizsgálata alapján a rehabilitációja nem javasolt (**B2 kategória**), valamint akinek a foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható és a kérelem benyújtásának, vagy a felülvizsgálat időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg,

- akinek foglalkozási rehabilitációja nem javasolt, és egészségi állapota 31-50 % közötti (**C2 kategória**), valamint aki tartós foglalkozási rehabilitációt igényel és a kérelem benyújtásának időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg,
- aki kizárólag folyamatos támogatással foglalkoztatható és egészségi állapota 1-30 % közötti (**D kategória**),
- akinek egészségkárosodása jelentős és önellátásra nem vagy csak segítséggel képes, és egészségi állapota 1-30 % közötti (**E kategória**).

Mi alapján állapítják meg a rokkantsági ellátás összegét?

A kérelem benyújtásának napját közvetlenül megelőző naptári évben (a továbbiakban: referencia-időszak) elért, a 2020. július 1-jét megelőző időszakra a pénzügyi egészségbiztosítási járulék, a 2020. július 1-jétől kezdődő időszakra a társadalombiztosítási járulék alapját képező jövedelem napi átlagának 30-szorosa alapján.

Ha a jogosult a referencia-időszakban nem rendelkezik legalább 180 naptári napi jövedelemmel, a referencia-időszak kezdő időpontját követően szerzett, a kérelem benyújtásának napját megelőző 180 naptári napi jövedelem napi átlagának 30-szorosa alapján.

Ha a jogosult amiatt nem rendelkezik 180 naptári napi jövedelemmel, mert a vizsgált időszakban vagy ennek egy részében táppénzben, baleseti táppénzben részesült, ha az számára kedvezőbb, a táppénzt, baleseti táppénzt megelőző 180 naptári napi jövedelmet kell figyelembe venni.

Azok a megváltozott munkaképességű személyek, akik a korábbi havi átlagjövedelem számítás miatt minimum összegben részesülnek ellátásban, 2021. december 31-ig kérhetik a havi átlagjövedelmük felülvizsgálatát.

Mi alapján állapítják meg a rokkantsági ellátás összegét, ha az igénylő a vizsgált időszakban nem rendelkezik jövedelemmel?

Ebben az esetben az ellátást az alapösszeg (2021. január 1-től 107.540,- forint) figyelembevételével állapítják meg. Az ellátásban részesülő ilyen esetben az egészségi állapota szerinti ellátási kategória minimumösszegére jogosult.

Amennyiben az igénylő a referencia időszakban átlagjövedelemmel nem rendelkezik, a rokkantsági ellátás összege:

- B2 minősítés esetén az alapösszeg 30%-a (32.265,- Forint)
- C2 minősítés esetén az alapösszeg 45%-a (48.395,- Forint)
- D minősítés esetén az alapösszeg 50%-a (53.770,- Forint)
- E minősítés esetén az alapösszeg 55%-a (59.150,- Forint)

Mennyi a rokkantsági ellátás összege a jövedelemmel rendelkező személy esetén?

Annak a megváltozott munkaképességű személynek, akinek:

- egészségi állapota alapján foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható, azonban a komplex minősítés szakmai szabályairól szóló rendeletben meghatározott egyéb körülményei miatt foglalkozási rehabilitációja nem javasolt és akinek az egészségi állapota 51–60% között van (**B2** kategória), valamint annak a személynek, akinek a foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható és a kérelem benyújtásának időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg, a havi átlagjövedelem 40 százaléka, de legalább az alapösszege 30 százaléka (32.265,- forint) és legfeljebb az alapösszeg 45 százaléka (48.395,- forint)
- annak a megváltozott munkaképességű személynek az esetében, akinek egészségi állapota alapján tartós foglalkozási rehabilitációt igényel, azonban a komplex minősítés szakmai szabályairól szóló rendeletben meghatározott egyéb körülményei miatt foglalkozási rehabilitációja nem javasolt, és egészségi állapota 31-50 % közötti (**C2** kategória), valamint annak a személynek az esetében, aki tartós foglalkozási rehabilitációt igényel és a kérelem benyújtásának időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg, a havi átlagjövedelem 60 százaléka, de legalább az alapösszeg 45 százaléka (48.395,- forint) és legfeljebb az alapösszeg 150 százaléka (161.310,- forint)
- annak a megváltozott munkaképességű személynek az esetében, aki kizárólag folyamatos támogatással foglalkoztatható és egészségi állapota 1-30 % közötti (**D** kategória) a havi átlagjövedelem 65

százaléka, de legalább az alapösszeg 50 százaléka (53.770,- forint) és legfeljebb az alapösszeg 150 százaléka (161.310,- forint)

- annak a megváltozott munkaképességű személynek az esetében, aki egészségkárosodása jelentős és önellátásra nem vagy csak segítséggel képes, és egészségi állapota 1-30 % közötti (**E** kategória) a havi átlagjövedelem 70 százaléka, de legalább az alapösszeg 55 százaléka (59.150,- forint) és legfeljebb az alapösszeg 150 százaléka (161.310,- forint).

Méltányosságból emelhető-e a rokkantsági ellátás összege?

Nem, a rokkantsági ellátás összegének emelésére méltányosságból nincs lehetőség.

Jogosult-e utazási kedvezményre a rokkantsági ellátásban részesülő személy?

Utazási kedvezményre jogosult, aki

- rokkantsági ellátásban részesül, és 2011. december 31-én I., illetve II. csoportos rokkantsági nyugdíjra volt jogosult, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 30%-os vagy kisebb mértékű,
- rokkantsági ellátásban részesül, amennyiben 2011. december 31-ig 57. életévét betöltötte és 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági nyugdíjra vagy rendszeres szociális járadékra volt jogosult.

Mely esetben szűnik meg a rokkantsági ellátásra való jogosultság?

- az ellátott halála esetén a halál bekövetkezését követő hónap első napjától,
- az öregségi nyugdíj megállapításának kezdő napját megelőző nappal.

Mely esetben szüntetik meg a rokkantsági ellátásra való jogosultságot?

Ha az ellátásban részesülő

- kérte,

- más rendszeres pénzellátásban részesül, ide nem értve a táppénzt, baleseti táppénzt, csecsemőgondozási díjat, gyermekgondozási díjat és az örökbefogadói díjat,
- egészségi állapotában olyan tartós javulás következett be, amely alapján a jogosultsági feltételek már nem állnak fenn,
- foglalkoztatására a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítéséhez szükséges jognyilatkozat hiányában került sor,
- az értesítési kötelezettségét neki felróható okból nem teljesíti, vagy
- a felülvizsgálat során neki felróható okból nem működik együtt.

Le lehet-e mondani a rokkantsági ellátásról?

Igen, megszüntetik az ellátásra való jogosultságot, ha a rokkantsági ellátásban részesülő személy kéri.

Mely esetben kell visszafizetni a rokkantsági ellátást?

Ha a rokkantsági ellátást azért kellett megszüntetni, mert a megváltozott munkaképességű személyt a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítéséhez szükséges jognyilatkozat hiányában alkalmazták. Ebben az esetben a megszüntetés időpontját megelőző 12 hónapra – az ennél rövidebb időtartamban fennálló jogosultság esetén a jogosultság valamennyi hónapjára – folyósított ellátás vissza kell fizetni.

Vissza kell fizetni továbbá, ha a rokkantsági ellátás bármely okból megszüntetésre kerül, és jogalap nélküli kifizetés keletkezett. Ha a jogalap nélküli kifizetés a jogosultnak nem volt felróható, azt akkor kell visszafizetni, ha a visszafizetésre 90 napon belül írásban kötelezték. 90 napon túl akkor lehet visszakövetelni a jogalap nélkül igénybe vett ellátást, ha az ellátás felvétele az igénybe vevőnek felróható.

A rokkantsági ellátás mellett lehet-e kereső tevékenységet folytatni?

Igen, időbeli, és 2021. január 1-jétől jövedelmi korlát nélkül.

Nyugdíjszerző szolgálati időnek minősül-e a rokkantsági ellátás folyósításának időtartama?

A rokkantsági ellátás összegéből nyugdíjjáruelékot nem vonnak, ezért a folyósítás időtartama nem minősül nyugdíjszerző szolgálati időnek.

Van-e bejelentési kötelezettsége a rokkantsági ellátásban részesülő személynek?

A rokkantsági ellátásban részesülő tíz napon belül értesíti a rehabilitációs hatóságot, ha

- a jogosultsági feltételeket megalapozó körülményeiben változás következett be,
- az egészségi állapotában tartós javulás vagy rosszabbodás következett be.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásainak igénylésével, folyósításával, felülvizsgálatával kapcsolatos szabályok

Hol kell igényelni a megváltozott munkaképességű személyek ellátását?

A kérelmet a fővárosi és megyei kormányhivatal honlapján közzétett adatlapon, vagy elektronikus úrlapon lehet benyújtani a lakó vagy tartózkodási hely szerint illetékes fővárosi, megyei kormányhivatalnál.

Külföldön élő, tartózkodó kérelmező esetén, vagy ha a vizsgálandó személy nem rendelkezik Magyarországon lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel, a kérelmet a Budapest Főváros Kormányhivatalához kell benyújtani.

2020. március 1-jétől a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaival kapcsolatos hatósági ügyekben rehabilitációs hatóságként, rehabilitációs szakértői szervként és orvosszakértői szervként a járási hivatal helyett a kérelmező **lakó- vagy tartózkodási helye szerint illetékes főváros, megyei kormányhivatal jár el.**

A rehabilitációs hatóságként, rehabilitációs szakértői szervként vagy orvosszakértői szervként eljáró Budapest Főváros Kormányhivatalának illetékessége Budapest főváros és Pest megye területére terjed ki.

Milyen iratokat kell az adatlaphoz mellékelni?

Az adatlaphoz csatolni kell

- a keresőtevékenység megszűnése esetén a megszűnés időpontját igazoló okiratot vagy annak másolatát,

- 35 évesnél fiatalabb kérelmező esetén az iskolai tanulmányok folytatását vagy megszüntetésének időpontját igazoló okiratot vagy annak másolatát,
- a társadalombiztosítási nyilvántartásban nem szereplő jogviszonyok bizonyításához felhasználni kívánt iratot,
- a kérelmező egészségi állapotával kapcsolatos dokumentumokat, és
- a közlekedőképesség vizsgálatára vonatkozó kérelem esetén a súlyos mozgáskorlátozott személy közlekedőképességének minősítését elősegítő, rendelkezésre álló orvosi dokumentációt és egyéb iratokat.

A dokumentumok másolatban is csatolhatók.

A kérelmező egészségi állapotával kapcsolatban milyen dokumentumokat kell csatolni?

- a kérelmező egészségi állapotára, gyógykezelésére, rehabilitációjára vonatkozó összefoglaló adatokat tartalmazó, a munkaképesség-változás vagy a súlyos fogyatékosság véleményezése céljából a házi orvos által kiállított beutalót,
- a kérelmező folyamatos gondozását, gyógykezelését és az aktuális állapotát bemutató kezelőorvosi véleményt,
- a fenti iratokban feltüntetett körülményekkel összefüggő további egészségügyi dokumentációt, valamint
- ha a kérelmező foglalkoztatott, a foglalkozás-egészségügyi alapszolgáltatás orvosának tájékoztatóját az érintett személy munkaköri feladatairól, a munkavégzés körülményeiről, kockázati viszonyairól, valamint arról, hogy egészségi állapota alapján jelenlegi munkakörében továbbfoglalkoztatható-e.

A kérelem benyújtását követően kerül sor az egészségi állapot megállapítására?

Igen. A rehabilitációs hatóság komplex minősítés keretében megvizsgálja a kérelmező egészségi állapotának százalékos mértékét, a rehabilitálhatóságot, és a megváltozott munkaképességű személy rehabilitálhatósága esetén rehabilitációs javaslatot készít.

Mely esetben kerülhet sor a vizsgálatra az igénylő személy otthonában?

A személyes vizsgálatot az érintett személy lakó- vagy tartózkodási helyén kell elvégezni, ha a háziorvosa indoklással ellátott igazolást ad arról, hogy állapota nem teszi lehetővé a szakértői szerv székhelyén vagy telephelyén való megjelenést. A háziorvosnak az igazoláshoz mellékelnie kell a vizsgálati jogcím szerinti, az igény benyújtásakor fennálló egészségi állapotot igazoló szakorvosi leleteket is.

A szakértői szerv mely esetben mellőzheti a személyes vizsgálatot?

Ha

- a szakértői szerv vagy jogelődje által kiállított, az érintett személy rendelkezésére álló szakvéleményben, szakhatósági állásfoglalásban vagy határozatban foglaltak szerint az érintett személy állapota végleges,
- a szakértői szerv vagy jogelődje által kiállított, az érintett személy rendelkezésére álló szakvélemény, szakhatósági állásfoglalás vagy határozat időbeli hatálya alatt kerül sor az újabb minősítésre, vagy
- az érintett személy állapota a rendelkezésre álló orvosi dokumentáció, egyéb irat alapján megalapozottan megítélhető.

Mikortól érvényes a komplex minősítés?

A komplex minősítés időbeli hatálya azon eljárást lezáró érdemi döntést követő naptól kezdődik, amely során a komplex minősítést elvégezték.

Meddig érvényes a komplex minősítés?

A komplex minősítés időbeli hatálya

- végleges egészségi állapotú, valamint a rokkantsági ellátásban vagy rehabilitációs ellátásban részesülő személy esetén amennyiben a nyugdíjkorhatárt öt éven belül eléri, a megváltozott munkaképességű személy haláláig,
- amennyiben a rehabilitációhoz szükséges időtartamot a törvény értelmében meg kell határozni, a rehabilitációhoz szükséges időtartam végéig, vagy
- amennyiben a rehabilitációhoz szükséges időtartamot a törvény értelmében nem kell meghatározni, és az ügyfél részére rokkantsági

ellátás került megállapításra, úgy a döntésben előírt felülvizsgálat alapján indult közigazgatási hatósági eljárást lezáró érdemi döntés keltéig. Amennyiben rokkantsági ellátás nem került megállapításra, vagy ellátás került megállapításra, de az a felülvizsgálat döntésben meghatározott időpontját megelőzően megszüntetésre került, úgy az előírt felülvizsgálat hónapjának utolsó napjáig tart.

Mely szerv folyósítja a megváltozott munkaképességű személyek ellátását?

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásainak folyósításáról a Magyar Államkincstár Nyugdíjfolyósító Igazgatóság gondoskodik a döntés vele való közlését követő tizenhárom napon belül.

Ha az igénylő a hatóság döntésével nem ért egyet, vagy a kérelmét elutasították, van-e jogorvoslati lehetősége?

A kormányhivatal döntése ellen bírósághoz lehet fordulni.

A már megállapított ellátások esetén mikor kerül sor az egészségi állapot felülvizsgálatára?

A rehabilitációs hatóság a komplex minősítés során megállapított körülményekre vonatkozóan felülvizsgálatot végez

- az ellátást megállapító döntésben meghatározott időpontban,
- az ellátott kérelmére,
- a rehabilitációs ellátásban részesülő egészségi állapotában történt, a rehabilitációt lehetetlenné tevő tartós rosszabbodás vagy legalább 60 napi egybefüggő keresőképtelen állapot esetén,
- olyan tényről vagy körülményről történő tudomásszerzés esetén, amely valószínűsíti, hogy a korábbi komplex minősítés során megállapított körülmény nem áll fent (rendkívüli felülvizsgálat), vagy
- célzott vizsgálatok elrendelése esetén.

Amennyiben a felülvizsgálat során a rehabilitációs hatóság megállapítja, hogy a korábban megállapított minősítési kategória eltér a felülvizsgálatot megelőzően megállapított minősítési kategóriától (állapotváltozás), akkor a megváltozott munkaképességű személyek ellátását az új minősítési kategória figyelembevételével - ha a bíróság által elrendelt megismételt eljárás esetén az ítélet másként nem rendelkezik - az erről szóló döntést követő naptól állapítják meg. A

megállapított ellátás összege az állapotjavulás kivételével nem lehet kevesebb a felülvizsgálatot megelőző hónapra járó ellátás összegénél. Ha a megállapított ellátás összege csökken, azt a döntést követő második hónap első napjától kell a csökkentett összegben folyósítani. Állapotváltozás esetén a megváltozott munkaképességű személyek ellátása összegének megállapítása során havi átlagjövedelemként a korábban alapul vett havi átlagjövedelemnek az évente bekövetkezett fogyasztói árnövekedés döntés időpontjában érvényes mértékével növelt összegét veszik figyelembe.

Amennyiben a felülvizsgálat során a rehabilitációs hatóság megállapítja, hogy állapotváltozás nem következett be, a korábbi ellátást folyósítják tovább.

Mely esetben nem végzik el a fenti felülvizsgálatot?

A rokkantsági ellátásban részesülő személy esetén a felülvizsgálatot nem kell elvégezni, ha

- a felülvizsgálatra az ellátás megállapításáról szóló vagy a felülvizsgálati eljárás során hozott döntésben meghatározott időpontban, vagy
- a felülvizsgálati eljárás megindításának időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam a 10 évet nem haladja meg.
- a megváltozott munkaképességű személy rehabilitációja nem javasolt, mert egészségkárosodása jelentős és önellátásra nem vagy csak segítséggel képes („E” minősítési csoportba tartozik).

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásában részesülő személy halála esetén ki veheti fel a kiutalt, de át nem vett ellátást?

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásában részesülő halála esetén a fel nem vett pénzbeli ellátást a vele közös háztartásban együtt élt házastárs, gyermek, unoka, szülő, nagyszülő és testvér egymást követő sorrendben, ezek hiányában az örökös veheti fel a halál napjától vagy a hagyatéki végzés jogerőssé válása napjától számított egy éven belül.

Aki a megváltozott munkaképességű személyek ellátásában részesülő személy halála esetén a kiutalt pénzbeli ellátást jogalap nélkül vette fel, köteles azt visszafizetni.

A munkaviszonyban álló, megváltozott munkaképességű személy jogosult-e az alapszabadságon kívül pótszabadságra?

A munkavállalónak, ha megváltozott munkaképességű, vagy fogyatékosági támogatásra jogosult, vagy vakok személyi járadékára jogosult, az alapszabadságon felül évenként öt munkanap pótszabadság jár.

A pótszabadságra való jogosultság szempontjából ki minősül megváltozott munkaképességű személynek?

Megváltozott munkaképességű személy: a rehabilitációs hatóság vagy jogelődjei által végzett hatályos minősítés alapján

- akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű,
- aki legalább 40 százalékos egészségkárosodással rendelkezik, az erről szóló szakvélemény, szakhatósági állásfoglalás, hatósági bizonyítvány, minősítés időbeli hatálya alatt,
- akinek a munkaképesség-csökkenése 50-100 százalékos mértékű, az erről szóló szakvélemény időbeli hatálya alatt, vagy
- rokkantsági ellátásban részesül.

A megváltozott munkaképességű személyek esetén mit tekintünk

- keresőtevékenységnek?

Az 1-5. pontban foglaltak figyelembevételével - minden olyan munkavégzés, amelyért díjazás jár, továbbá kereső tevékenységet folytatónak kell tekinteni azt a személyt is, aki külön törvény szerint egyéni vállalkozónak minősül, valamint aki gazdasági társaság tevékenységében személyes közreműködés vagy mellékszolgáltatás keretében történő munkavégzés útján vesz részt, illetve aki a társaság vezető tisztségviselője vagy a társasági szerződésben közreműködési/munkavégzési kötelezettsége/joga fel van tüntetve.

1. Az olyan munkavégzés, amelyért jogszabály alapján tiszteletdíj jár, akkor minősül kereső tevékenységnek, ha a havi tiszteletdíj mértéke a kötelező legkisebb munkabér 30 százalékát meghaladja.

2. A mezőgazdasági őstermelői igazolvánnyal folytatott tevékenység akkor minősül kereső tevékenységnek, az 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) 58. § (5) bekezdés e) pont 2. alpontja, valamint az Szjatzv. 23. §-a szerint, ha az abból származó bevétel a tárgyévben a 600.000,- Ft-ot meghaladja.

Ha a Tbj. 30/A. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a minimálbér figyelembevételével tesz eleget a pénzbeli egészségbiztosítási járulékfizetési kötelezettségének, úgy a rokkantsági ellátás megszüntetésére nem kerülhet sor, mivel a 3 egymást követő hónapban az egyhavi átlag nem haladja meg a minimálbér összegét.

Ha a Tbj. 30/A. § (2) bekezdésében foglaltak alapján tesz eleget a járulékfizetési kötelezettségének, vagyis nincs pénzbeli egészségbiztosítási járulékalapot képező jövedelme, a rokkantsági ellátás megszüntetésére keresőtevékenység alapján nem kerülhet sor.

Ha a Tbj. 30/A. § (3) bekezdésben foglaltak alapján tesz eleget járulékfizetési kötelezettségének, és tárgyévre vállalt járulékalapot képező jövedelmének havi átlaga a minimálbér százötven százalékát meghaladja, a rokkantsági ellátást meg kell szüntetni.

3. A külön törvény alapján végzett közérdekű önkéntes tevékenység nem minősül kereső tevékenységnek.
4. Nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban álló nevelőszülő nem tekinthető keresőtevékenységet folytató személynek, ha nevelőszülői jogviszonya mellett más keresőtevékenységet nem végez.
5. A szociális szövetkezet tagja által a szövetkezetben végzett személyes közreműködés, akkor minősül kereső tevékenységnek, ha a személyes közreműködés ellenértékéként megszerzett bevétel meghaladja havonta a minimálbér összegét.

Az egyéni vállalkozó és társas vállalkozó tevékenysége azon időszakban minősül keresőtevékenységnek, amelyben a biztosítása e jogviszony alapján a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény szerint fennáll, ide nem értve a biztosítás szünetelésének esetét.

Az uniós rendeletek hatálya alá tartozó személy esetén az EGT-államban, a szociális biztonsági tárgyú nemzetközi egyezmény hatálya alá tartozó személy esetén az egyezményben részes államban - a jogosult nyilatkozata vagy az ügyben hatáskörrel rendelkező külföldi szerv adatszolgáltatása alapján - fennálló keresőtevékenység is keresőtevékenységnek minősül.

- ***a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény szerint rendszeres pénzellátásnak?***

A táppénz, a csecsemőgondozási díj, a gyermekgondozási díj, az öregségi nyugdíj, a korhatár előtti ellátás, a szolgálati járandóság, a táncművészeti életjáradék, az átmeneti bányászjáradék, a megváltozott munkaképességű személyek ellátásai, az öregségi járadék, a munkaképtelenségi járadék, az özvegyi járadék, a növelt összegű öregségi, munkaképtelenségi és özvegyi járadék, az özvegyi nyugdíj – kivéve az ideiglenes özvegyi nyugdíjat, továbbá a házastársa jogán árvaellátásra jogosult fogyatékkal élő, illetve tartósan beteg vagy legalább két árvaellátásra jogosult gyermek eltartásáról gondoskodó személy özvegyi nyugdíját –, a baleseti táppénz, a hozzátartozói baleseti nyugellátás, az Ft. alapján folyósított pénzbeli ellátás, a bányászok egészségkárosodási járadéka, a rokkantsági járadék, a hadigondozottak és nemzeti gondozottak pénzbeli ellátásai, a gyermekgondozást segítő ellátás, a gyermekgondozási segély, a gyermeknevelési támogatás, az időskorúak járadéka, a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás, a gyermekek otthongondozási díja az ápolási díj, a tartós ápolást végzők időskori támogatása, a nemzeti helytállásért elnevezésű pótlék, a közszolgálati járadék, valamint az uniós rendeletek alapján külföldi szerv által folyósított egyéb azonos típusú ellátás.

Kivételes rokkantsági ellátás

A kivételes rokkantsági ellátás olyan súlyosan egészségkárosodott emberek részére biztosít ellátást, akik hosszú ideje tartó betegségük miatt, vagy más méltányolható okból nem tudták megszerezni az ellátáshoz szükséges előzetes biztosítási időt, de rendelkeznek az előírt

biztosítási idő legalább felével, legfeljebb 50%-os az egészségi állapotuk, keresőtevékenységet nem folytatnak és rendszeres pénzellátásban nem részesülnek.

Kinek állapítható meg kivételes rokkantsági ellátás?

Különös méltánylást érdemlő körülmények fennállása esetén kivételes rokkantsági ellátás állapítható meg annak a megváltozott munkaképességű személynek,

- akinek a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján az egészségi állapota 50 százalékos vagy kisebb mértékű,
- akinek a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján a rehabilitációja nem javasolt, vagy rehabilitálható, de a kivételes rokkantsági ellátás iránti kérelem benyújtásának időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg,
- akinek a megváltozott munkaképességű személyek ellátása iránti kérelmét a biztosítási idő hiánya miatt elutasító döntés véglegessé vált és e döntésben foglaltak szerint rendelkezik a szükséges biztosítási idő legalább felével,
- aki keresőtevékenységet nem végez és
- aki rendszeres pénzellátásban nem részesül.

Milyen iratokat kell a kérelemhez csatolni?

A kivételes rokkantsági ellátás iránti kérelem esetén az adatlaphoz csatolni kell

- a keresőtevékenység megszűnése esetén a megszűnés időpontját igazoló okiratot vagy annak másolatát,
- ha a kérelmező nem rendelkezik hatályos komplex minősítéssel, az egészségi állapotával kapcsolatos dokumentumokat vagy ezek másolatát,
- a különös méltánylást igénylő körülmények igazolásához szükséges dokumentumokat vagy ezek másolatát.

A kérelem elbírálása során kit részesítenek előnyben?

A kivételes rokkantsági ellátás megállapítása során előnyben kell részesíteni azt a megváltozott munkaképességű személyt, aki a meghatározott biztosítási idő legalább 90 százalékával rendelkezik.

A kivételes rokkantsági ellátás iránti kérelem elbírálásakor a mérlegelés során figyelemmel kell lenni

- az egészségi állapot komplex minősítésben meghatározott mértékére,
- az előzetes biztosítás időtartamára,
- a jövedelmi helyzetre, valamint
- az egyéb különös méltánylást igénylő körülményekre.

Mikor nyújtható be a kivételes rokkantsági ellátás megállapítása iránti kérelem?

A kivételes rokkantsági ellátás iránti kérelem a biztosítási idő hiánya miatt elutasító döntés véglegessé válásától számított 6 hónapon belül nyújtható be.

Ha a kivételes rokkantsági ellátás iránti kérelmet kizárólag arra tekintettel utasították el, hogy a keretösszeg kimerítésre került, a kérelem az elutasító döntés véglegessé válását követő naptári évben ismételten benyújtható.

Mely naptól állapítják meg a kivételes rokkantsági ellátást?

A kivételes rokkantsági ellátás a jogosultsági feltételek bekövetkezésének napjától, de legkorábban a kérelem benyújtásának napjától állapítható meg.

Mennyi a kivételes rokkantsági ellátás havi összege?

A kivételes rokkantsági ellátás havi összege

- egészségi állapota alapján tartós foglalkozási rehabilitációt igényel, azonban a komplex minősítés szakmai szabályairól szóló rendeletben meghatározott egyéb körülményei miatt foglalkozási rehabilitációja nem javasolt, és aki tartós foglalkozási rehabilitációt igényel az alapösszeg 45%-ának (48.395,- forint) 65%-a, azaz **31.460,- forint**
- kizárólag folyamatos támogatással foglalkoztatható az alapösszege 50%-ának (53.770,- forint) 65%-a **34.955,- forint**
- egészségkárosodása jelentős és önellátásra nem vagy csak segítséggel képes, az alapösszeg 55 százalékának (59.150,- forint) 65 százaléka **38.450,- forint**.

Mely esetben szüntetik meg a kivételes rokkantsági ellátásra való jogosultságot?

Ha az ellátásban részesülő

- kérte,
- más rendszeres pénzellátásban részesül, ide nem értve a keresőképtelenségre tekintettel folyósított táppénzt, baleseti táppénzt, valamint az Ebtv. 42/C. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakra tekintettel megállapított gyermekgondozási díjat,
- egészségi állapotában olyan tartós javulás következett be, amely alapján a jogosultsági feltételek már nem állnak fenn,
- foglalkoztatására a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítéséhez szükséges jognyilatkozat hiányában került sor,
- az értesítési kötelezettségét neki felróható okból nem teljesíti, vagy- a felülvizsgálat során neki felróható okból nem működik együtt, továbbá
- a megszűntetési ok megállapítását követő hónap első napjától abban az esetben is meg kell szüntetni, ha az ellátásban részesülő komplex minősítése során a rehabilitációs hatóság megállapítja, hogy az egészségi állapota 50 %-ot meghaladja, vagy akinek a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján a rehabilitációja javasolt, vagy rehabilitálható, de az öregségi nyugdíjkorhatárát betöltötte.

Bányászok egészségkárosodási járadéka

Ki jogosult a bányászok egészségkárosodási járadékára?

Az a személy, akinek egészségkárosodása legalább 29%-os mértékű,

- saját jogú nyugellátásra nem jogosult,
- nem részesül rendszeres pénzellátásban, kereset-kiegészítésben, átmeneti kereset-kiegészítésben, jövedelem-kiegészítésben, átmeneti jövedelem-kiegészítésben,
- a járadék megállapításakor keresőtevékenységet nem folytat, és
- a keresőtevékenység megszűnését megelőzően megváltozott munkaképességére, illetve egészségkárosodására tekintettel a bányászokat megillető kereset-kiegészítésben vagy átmeneti kereset-kiegészítésben részesült.

A bányászok egészségkárosodási járadéka megállapítható-e egyéb feltételek teljesülése esetén?

A bányászok egészségkárosodási járadéka megállapítható

A bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka megállapítható továbbá azon személy részére is, aki:

- bányászati tevékenységet folytató gazdálkodó szervezetnél legalább 10 évet földalatti munkakörben töltött el, és
- a bányászati szolgálata során, vagy azt követően, de a bányászati tevékenysége következtében legalább 29%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, és
- 2011. december 31-én rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, majd 2012. január 1-jétől a megváltozott munkaképességű személyek ellátásában részesült, és
- saját jogú nyugellátásra nem jogosult, valamint nem részesül rendszeres pénzellátásban, kereset-kiegészítésben, átmeneti kereset-kiegészítésben, jövedelem-kiegészítésben, átmeneti jövedelem-kiegészítésben.

Mennyi a járadék összege?

A járadék havi összege a megállapításkor megegyezik a kereset-kiegészítésnek vagy átmeneti kereset-kiegészítésnek a járadék megállapítását megelőzően folyósított összegével, de 2013. január 1-jétől nem lehet magasabb az öregségi nyugdíj legkisebb összege háromszorosának a nyugellátások 2013. január havi emelésének mértékével megemelt összegénél.

E feltételek teljesülése esetén mennyi a járadék összege?

Ebben az esetben a járadék havi összege megegyezik a megváltozott munkaképességű személyek ellátásának:

- amennyiben a felülvizsgálatot elvégezték a felülvizsgálatot megelőző hónapra járó összegével,
- amennyiben felülvizsgálatra nem került sor az ellátás megszüntetését megelőző hónapra járó összegével.

Lehet-e a bányászok egészségkárosodási járadékának folyósítása mellett keresőtevékenységet folytatni?

Igen. A járadék folyósítása mellett a minimálbér 18-szorosát meghaladó keretösszegig lehet keresőtevékenységet folytatni. Ha a kereset e keretösszeget meghaladja, a járadék folyósítását szüneteltetni kell.

Van-e bejelentési kötelezettsége a járadékban részesülő személynek?

Igen. A járadékra jogosult tizenöt napon belül köteles értesíteni a járási hivatalt a jogosultsági feltételekben bekövetkezett változásról, valamint arról, ha keresőtevékenységet folytat.

A járadék folyósítása alatt felülvizsgálják-e a járadékos egészségkárosodásának fennállását?

A járadékra való jogosultság feltételeként meghatározott mértékű egészségkárosodás fennállását a határozatban meghatározott időpontban felülvizsgálják (rendszeres felülvizsgálat), kivéve, ha a határozat alapján a járadékra jogosult állapota véglegesnek tekinthető. A rehabilitációs hatóság (2020. március 1-jétől a kormányhivatal) a rendszeres felülvizsgálaton kívül a járadékra jogosultat – a jogkövetkezményekről való tájékoztatás mellett – felülvizsgálat céljából történő személyes megjelenésre kötelezheti akkor, ha olyan tény vagy körülmény jut a tudomására, amely valószínűsíti, hogy a korábban megállapított egészségkárosodás a megállapítás időpontjában nem állt fenn vagy az a megállapítottnál kisebb mértékű volt, vagy az egészségkárosodás mértéke a járadék folyósítása alatt kisebb mértékűvé vált (rendkívüli felülvizsgálat).

Hol kell igényelni a bányászok egészségkárosodási járadékát?

2020. március 1-jétől a járadék iránti kérelmet a nyugdíjbiztosítási igazgatási szervként eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal bírálja el. A kérelmet az erre rendszeresített nyomtatványon vagy elektronikus űrlapon kell benyújtani annak a keresőtevékenységnek a megszűnésétől számított 24 hónapon belül, amelynek időtartama alatt a keresetkiegészítést, átmeneti keresetkiegészítést számára folyósították.

Mely szerv folyósítja a járadékot?

A Magyar Államkincstár Nyugdíjfolyósító Igazgatóság.

Mely esetben szűnik meg, illetőleg szüntetik meg a járadékra való jogosultságot?

Ha a járadékra jogosult

- meghalt,
- a járadék folyósításának megszüntetését kéri,
- három naptári hónapot meghaladóan, egybefüggően külföldön tartózkodik,
- egészségkárosodásának mértéke nem éri el az e rendeletben meghatározott mértéket,
- saját jogú nyugellátásra való jogosultságát megállapították és a szociális biztonsági rendszerek koordinációjáról szóló közösségi rendeletek és a szociális biztonsági tárgyú nemzetközi egyezmények hatálya alá tartozó más államból származó saját jogú nyugellátás esetén annak összege eléri vagy meghaladja a járadék összegét,
- részére rendszeres pénzellátást állapítanak meg,
- foglalkoztatására a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítéséhez szükséges jognyilatkozat hiányában került sor vagy
- neki felróható okból nem működik együtt a rendszeres és rendkívüli felülvizsgálatban.

Mely esetben kell visszafizetni a járadékot?

Az, aki az ellátást jogalap nélkül vette fel, köteles azt visszafizetni, ha ere a felvételtől számított kilencven napon belül írásban kötelezték. Kilencven nap elteltével a jogalap nélkül felvett ellátást attól lehet visszakövetelni, akinek az ellátás felvétele felróható.

Ha a járadékra való jogosultságot azért szüntették meg, mert a járadékost a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítéséhez szükséges jognyilatkozat hiányában alkalmazták. Ebben az esetben a megszüntetés időpontjától visszszámított 12 hónapra – az ennél rövidebb időtartamban fennálló jogosultság esetén a jogosultság valamennyi hónapjára – folyósított járadékot (mely ebben az esetben jogalap nélkül felvett ellátásnak minősül) vissza kell fizetni.

A KORMÁNYZATI ÜGYFÉLVONAL ELÉRHETŐSÉGEI

Magyarországról (tel.): 1818 (helyi tarifával hívható „kék” szám)

Külföldről (tel.): +36 1 550-1858

Faxszám: +36 1 550-1819

E-mail cím: 1818@1818.hu

Sms-szám: +36 70 443 8056

Honlap: www.1818.hu

Felhasznált joganyag

2011. évi CXCI. törvény a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról

327/2011.(XII.29.) Kormányrendelet a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaival kapcsolatos eljárási szabályokról

23/1991. (II.9.) Kormányrendelet egyes bányászati dolgozók társadalom-biztosítási kedvezményeiről

A foglalkozási rehabilitáció új rendszeréhez kapcsolódó jogszabályok

2011. évi CXCI. törvény a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról

2011. évi CXCV. törvény Magyarország gazdasági stabilitásáról határozat a rehabilitációs hatóság létrehozásáról

327/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaival kapcsolatos eljárási szabályokról

1502/2011. (XII. 29.) Korm. 7/2012. (II. 14.) NEFMI rendelet a komplex minősítésre vonatkozó részletes szabályokról

7/2012. (II. 14.) NEFMI rendelet a komplex minősítésre vonatkozó részletes szabályokról

8/2012. (II. 21.) NEFMI rendelet a foglalkozási rehabilitációs szakértőkről

327/2012. (XI. 16.) Korm. rendelet A megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatók akkreditációjáról, valamint a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásához nyújtható költségvetési támogatásokról